

Ethics & Ethos: Timeless Lessons from the Weekly Parsha

<u>Parshas Acharei Mos/Kedoshim</u> <u>Holiness of the Spirit, Holiness of the Mind</u>

Rabbi Shmuel Silber April 17, 2013

Dedicated by Rita & Seymour Bayuk in memory of Rebecca Bayuk z'l (Chaya Baila bas Aharon Dov)

THIS COURSE IS DEDICATED IN MEMORY OF:

1. ויקרא פרק יט פסוק ב

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אלהם קדשים תהיו כי קדוש אני יקוק אלהיכם:

2. Speak to the entire congregation of the children of Israel, and say to them, You shall be holy, for I, the Lord, your God, am holy.

Approach #1:

2. רש"י ויקרם פרשת קדושים פרק יט פסוק ב

קדשים תביו – הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מולא גדר ערוה אתה מולא קדושה, אשה זונה וחללה וגו' אני ה' מקדשכם, (ויקרא כא ז – ח) ולא יחלל זרעו אני ה' מקדשו (ויקרא כא טו) קדושים יהיו אשה זונה וחללה וגו' (ויקרא כא ו – ז):

3. ויקרא פרק יח

(ו) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יקוק:

6. No man shall come near to any of his close relatives, to uncover [their] nakedness. I am the Lord.

Approach #2:

4. רמב"ן ויקרא פרשת קדושים פרק יט פסוק ב

- א. ולפי דעתי אין הפרישות הזו לפרוש מן העריות כדברי הרב, אבל הפרישות היא המוזכרת בכל מקום בתלמוד, שבעליה נקראים פרושים:
- ב. והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין, א"כ ימצא בעל התאוה מקום להיות שטוף בזמת אשתו או נשיו הרבות, ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות, שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה:
  - ג. לפיכך בא הכתוב, אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי, וצוה כדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות ... ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות ...

5. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף כ עמוד א

אלא אמר רבא: קדש עצמך במותר לך.

6. ספר מסילת ישרים פרק יג

והנה כלל הפרישות הוא מה שאמרו ז"ל (יבמות כ): קדש עצמך במותר לך, וזאת היא הוראתה של המלה עצמה, פרישות, רוצה לומר, להיות פורש ומרחיק עצמו מן הדבר, והיינו, שאוסר על עצמו דבר היתר, והכונה בזה לשלא יפגע באיסור עצמו. והענין, שכל דבר שיוכל להולד ממנו גרמת רע אף – על – פי שעכשיו אינו גורם לו וכל – שכן שאיננו רע ממש, ירחק ויפרוש ממנו. והתבונן ותראה שיש כאן שלש מדרגות: יש האיסורים עצמם, ויש סייגותיהם והם הגזרות והמשמרות שגזרו חכמינו ז"ל על כל ישראל, ויש ההרחקים שמוטל על כל פרוש ופרוש לעשות להיות כונס בתוך שלו ובונה גדרים לעצמו, דהיינו, להניח מן ההיתרים עצמם שלא נאסרו לכל ישראל ולפרוש מהם כדי שיהיה מרוחק מן הרע הרחק גדול.

Approach #3:

7. Rabbi Samson Raphael Hirsch: Vayikra Chapter 19 Verse 2:

- do on himself. קדושה is the product of the completest mastery by the godlike free-willed human being over all his forces and natural tendencies. with the allurements and inclinations associated with them, and placing them at the disposal of God's Will. This mastery over one's self, the highest possible art which human beings can practice does not consist of neglecting. curtailing, killing, or doing away with any of one's powers or natural
- tendencies. No single one of the powers and natural tendencies which are given to Man is either good or bad in itself, from the most spiritual down to the most sensuous. They are all given to him for beneficial purposes to accomplish God's Will on earth. The Divine Torah gives them a positive (E) aim and a negative limit. In the service of this purpose indicated by God,
  - and withtin these limits, set by God, everything is good and holy, Separated from these purposes and outside these limits, coarseness and evil begin. Virtuosity in this, the highest human art, is only attained, as in any other art, by practice, by constant exercise in using one's moral free will in mastering existing tendencies. But these exercises are not to be practiced in the realm of the forbidden where a slip would result in wrong doing, but it is in the realm of the permitted that the resolution of one's will is to test and strengthen itself. In exercising one's power of restraint and self-control in things which are permitted but are related to the forbidden, is one to gain mastery of one's inclinations, and so make all one's powers and tendencies subservient to the pure fulfilment of the Will of God. That is the work that everybody is called on to do, each one according to his

Approach #4:

8. רבינו בחיי ויקרא פרשת קדושים פרק יט פסוק ב ויתכן לפרש "קדושים תהיו" זו קדושת המחשבה

Approach #6:

9. ר' חיים פלטיאל ויקרא פרשת קדושים פרק יט פסוק ב

(ב) קדושים תהיו ... לומר אם אדם משמר עצמו מן החטא שוב אין חטא ועבירה באה לידו ומקדישין אותו ... לומר אם נשמר ב' פעמים שוב אינו חוטא ומקדישין אותו למעלה כדאמ' בא לטהר מסייעין

R. Haym Paltiel b"r Jacob was born c. 1240 and lived in Felaise, France, relocating to Magdebourg, Germany. He was a disciple-colleague of R. Meir (Maharam) of Rothenburg, and corresponded with him on halakhic issues. He died c. 1300.

10. בעל הטורים ויקרא פרשת קדושים פרק יט פסוק ב

(ב) קדושים. לעיל כתיב ושמרתם את משמרתי וסמיך ליה קדשים תהיו. שאם ישמור עצמו מן החטא שוב אין חטא בא על ידו (יומא לח ב) ומקדשין אותו מלמעלה (שם לט א):

R. Jacob ben Asher was born in Cologne ca. 1269 and died in Toledo ca. 1343. In 1303 he fled with all of his family from Cologne to Barcelona. His main teacher was his father, R. Asher (Rosh)

.11 תלמוד בבלי מסכת יומא דף לח עמוד ב

רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא – שוב אינו חוטא, שנאמר רגלי חסידיו ישמר. דבי רבי שילא אמרי: כיון שבאה לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה ואינו חוטא – שוב אינו חוטא, שנאמר רגלי חסידיו ישמר.

Approach #7:

12. אור החיים ויקרא פרשת קדושים פרק יט פסוק ב

קדושים תהיו. צריך לדעת מה הוא המכוון של מצוה זו ... על דרך אומרם ז"ל (קידושין לט ב) ישב אדם ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה, והוא מאמר הכתוב קדושים תהיו במצות עשה בבא עבירה לידו שיתרחק מעשות', וכזה קיים מצות עשה שנצטוו במאמר קדושים תהיו, והוציא זכרון מצוה זו בלשון זה של קדושים, לומר שכל המקיים מצוה זו נקרא קדוש, והוא מאמרם ז"ל (ויק"ר פכ"ד ירושלמי יבמות פ"ב ה"ד) ג"כ. ולטעם זה דקדק לומר אל כל עדת בני ישראל, לומר כי מצוה זו שמצוה קדושים תהיו היא מצוה שישנה בכל אדם, שכל איש ישראל בקיימו מצוה זו קדוש יאמר לו, ואין הדרגה בישראל שתהיה נמנעת מהשגה זו.

Approach #8:

13. ויקרא פרק יא פסוק מד

כי אני יקוק אלהיכם והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם ככל השרץ הרמש על הארץ:

44. For I am the Lord your God, and you shall sanctify yourselves and be holy, because I am holy, and you shall not defile yourselves through any creeping creature that crawls on the ground.

.14 משנה מסכת אבות פרק ג משנה א

עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון מאין באת מטפה סרוחה ולאן אתה הולך למקום עפר רמה ותולעה ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא:

15. דברי אגדה פרשת קדושים (עמוד רכ'א)

לכאורה קשה, מה תועלת תהיה לו לאדם כאשר יתבונן מאין הוא בא וכו', שאין הוא אלא הבל הבלים, שעד שלא נוצרתי איני כדאי, עפר אני בחיי ק"ו במיתתי... הלא אם יראה האדם את עצמו כפחות שבפחותים, חסר ערך, הרי לא ירגיש שום אחריות למעשיו - כי מי אני ומה אני. ואם כן יקשה, אם עלינו להסתכל בפחיתות האדם - "עד שלא נוצרתי איני כדאי", איך נוכל להגיע למעלת "קדש עצמך במותר לך"?

לא כן, אם יחשוב האדם שהוא כא ממקום גבוה "נשמה שנתת בי טהורה היא", אם הוא יכיר שהוא נוצר לגדולות, שבידו לבנות העולם ולהחריבו, הלא הכרה זו תדרוש ממנו יותר אחריות, כמו שאמרו חז"ל (שבח קנב ע"ב) "'והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה' - תנה לו כמו שניתנה לך בטהרה, אף אתה בטהרה".

16. דברי אגדה פרשת קדושים (עמוד רכ'א)

אך כאשר האדם חושב - בינו לבין עצמו - מה חובתו בעולמו, באותה שעה עליו לדעת כי לאו מילתא זוטרתא היא, כי הוא חצוב מתחת כסא הכבוד! זהו שאמר התנא "הסתכל בשלשה דברים... דע מאין באת" - הלא נשמתך טהורה וחובתה גדולה עד למאד. וכמו"כ "לאן אתה הולך" - אתה הולך למקום גבוה. [ורק אח"כ שואל התנא שוב - "מאין באת - מטיפה סרוחה" וכו"].